

VIVALDI FORUMI – MENADŽERSKI FORUM
POSLOVNI ZAOKRET 2011.
Mokra Gora, 31.mart-2.april 2011.

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА
MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

PREDUZEĆA: BORBA ZA LIKVIDNOST

Tema izlaganja: **NELIKVIDNOST I NESOLVENTNOST**

Dragoljub Vukadinović, predsednik “Metalca”

- Da li davljenici (gubitaši i nesolventni) – vuku pod vodu spasioce (poverioce)
- Ko su generatori nelikvidnosti
  - privreda
  - državna i javna preduzeća
  - trgovinski lanci
  - trgovina
- Da li nelikvidnost pretila da pošalje još 200.000 ljudi na tržište rada
- Da li ima rešenja za nelikvidnost

Udruženje banaka kaže da na dan 31.01.2011. god.

- Ukupno odobreno 1.389.558 kredita
- Problematični krediti 155.885 kredita → 11,3%
u iznosu od 503 milijarde dinara
- Od problematičnih 155.885 kredita na građane otpada 120.740 ili 16,796 milijardi din = 3,3%
- Prema izvorima Narodne banke, krajem 2010. godine broj problematičnih kredita je 17,7% i sa Crnom Gorom smo na vrhu

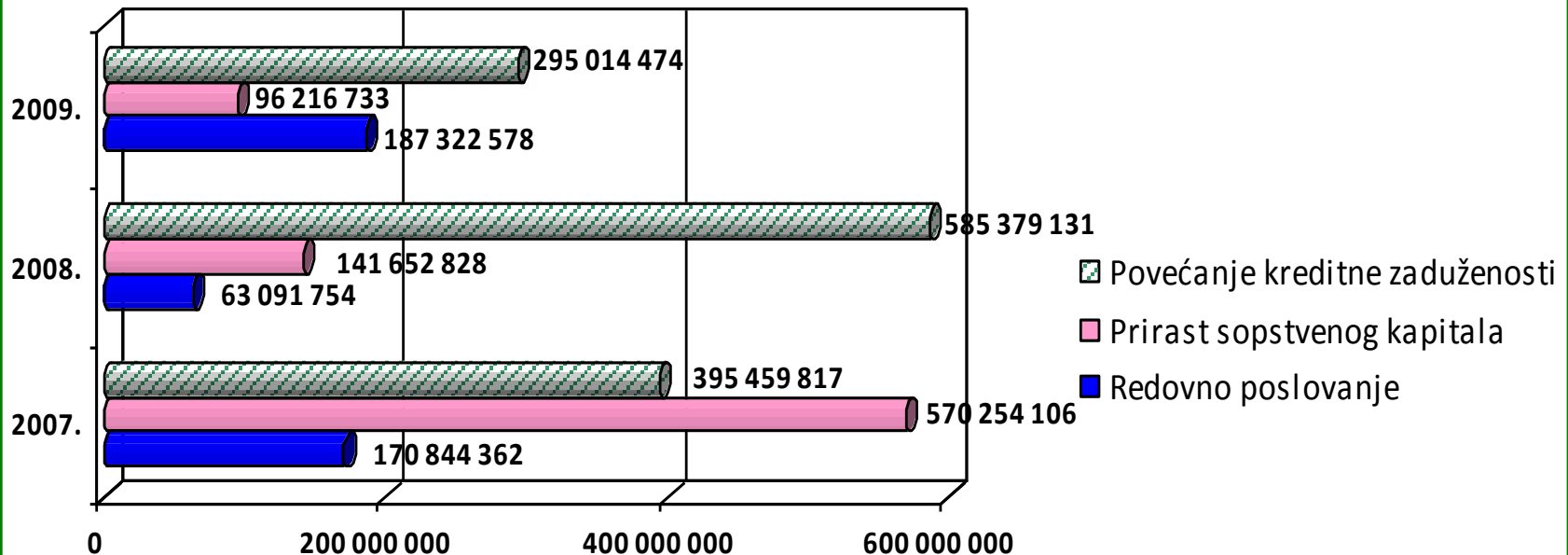
Prema analizi Privredne komore Srbije posmatranjem i analizom fin. rezultata privrednih subjekata Srbije u periodu 2006-2009. god. uočava se:

- 2006 - ostvaren najbolji pozitivan neto rezultat poslovanja
- 2007 - neto pozitivan rezultat poslovanja manji za 50% u odnosu na 2006
- 2008 - neto pozitivan rezultat poslovanja (pozitivna nula)
- 2009 - ostvaren negativan neto rezultat poslovanja u iznosu – 95 milijardi dinara ili 1 milijarda evra
- 2010 - očekuje se bolji rezultat, ali i dalje sa negativnim predznakom

- Na negativan rezultat poslovanja značajno su uticali rashodi finansiranja i kursne politike
- Rashodi finansiranja (kamate i obaveze prema bankama) 2007-2009. g.
  - 2007. godina - 205 milijardi dinara
  - 2008. godina - 470 milijardi dinara
  - 2009. godina - 410 milijardi dinara
  - više od 45% gubitaka su posledice rashoda finansiranja
- Kapital se iz privrede seli u banke

Analiza gotovinskog toka privrede Srbije

Analiza gotovinskog toka privrede Srbije, u 000 dinara

Analiza gotovinskog toka ukazuje na sledeće:

- Prirast sopstvenog kapitala se smanjuje sa 570 milijardi din 2007. god. na 96 milijardi din 2009. god.
- Privreda svoje aktivnosti, pre svega za likvidnost, a manje za investicije, finansira povećanjem kreditne zaduženosti
  - 2007. g. sa novih 395 milijardi din (50/50 krat/dug zaduženje)
  - 2008. g. sa novih 500 milijardi din (sa dominantnom kratkoročnom zaduž.)
  - 2009. g. sa novih 295 milijardi din (50/50 krat/dug zaduženje)
  - 2010. g. procena na nivou 2009. god.

Trgovina

- Trgovinski lanci sa rokom plaćanja od 90 – 270 dana
- Male trgovine sa rokom plaćanja od 60 – 270 dana
- STR sa rokom plaćanja od 30 – 120 dana

Na kraju – zadnji po navođenju, a prvi po uticaju na nelikvidnost preduzeća iz oblasti

- Drumski i železnički saobraćaj
- Proizvodnja i distribucija gasa
- Vazdušni saobraćaj
- Javna preduzeća u vlasništvu države
- Javna preduzeća na nivou lokala

Da li je predlog Vlade za rešenje nelikvidnosti rešenje ili odlaganje problema

- Vlada predlaže odlaganje otplate fizičkim licima
- Rok odlaganja od 1 – 2 godine
- Odlaze se glavnica, plaća kamata
- Zašto ova mera ne važi za pravna lica jer nije loša za posustale koji imaju šansu za opstanak
- Ukoliko se usvoje ove mere za pravna i fizička lica kreditno opterećenje kod Kreditnog biroa ostalo bi u punom iznosu kako se ne bi ponovo zaduživali

Zaključak – rešenja

- Odlaganje otplate – nije rešenje
- Multikompenzacija – posle gašenja SDK da li je moguće sprovesti
- Da li bi država sa likvidnošću svoja 304 državna i javna preduzeća doprinela likvidnošću – da, znatno, ali ne bi rešila
- Direktiva EU: 18/09/552 propisuje da plaćanje javnog sektora mora biti u roku od 30 dana
- Alternativa za Srbiju:
Propisati obavezu da korisnici budžetskih sredstava, lokalne samouprave i javna preduzeća svoje obaveze izmiruju u roku od 60 dana
- Predlažem da država – Vlada napravi ekspertski tim i predloži celishodno i dugoročno rešenje za veoma tešku boljku – nelikvidnost

Poruka budućim menadžerima

Top menadžer – lokomotiva koja vuče
Menadžeri – deo kompozicije

Da postane dobar menadžer može ko poseduje deo ovih osobina

1. Integritet ličnosti – obrazovan, radan, pošten, zna da sasluša, gaji fer-plej odnos
2. Spreman da uči i da se usavršava – da uči od boljih od sebe
3. Zna da organizuje posao
4. Zna da motiviše ljude i integriše i stvara klimu za rad
5. Informisan. Vlada informacijama
6. Komunikativan – brzo i tačno prenosi informacije
7. Ima viziju i strategiju
8. Realan i hrabar u donošenju odluka
9. Radi timski
10. Ima hobi

Hvala na pažnji.